

Christ Tielemans heeft sinds zijn jeugd op een Brabantse boerderij al een moestuin. Naast biologisch moestuinier is Christ docent aan HAS Hogeschool in Den Bosch en Venlo, waar hij zich bezig houdt met stad-land relaties en stadslandbouw.

Lente-uitjes

Het voordeel van de teelt van plantuien is dat de oogst al vroeg kan starten. De teelt begint met het planten van kleine bolletjes. Wachten tot het bolletje tot een grote ui is uitgegroeid hoeft niet; zodra het loof goed is ontwikkeld is het heerlijk om de uien als lente-uitjes te oogsten. Oogst wat u nodig hebt en laat de overige uien verder doorgroeien tot grote bollen.

Tuin & erf
Moestuin

Aardbeienkooitje

Zonder maatregelen gaan vogels er al gauw vandoor met een groot deel van uw heerlijke aardbeien. De gemakkelijkste oplossing is dan om een vogelnet over het veldje te spannen. Maar daar zit een groot risico aan vast; vogels proberen toch hun slag te slaan en raken verstrikt in het net, en ook egels kan dit overkomen. Menigmaal heb ik zelf een merel uit een net geknipt. Als ik er op tijd bij was nog levend en anders helaas dood. Om dit te voorkomen is mijn aanpak tegenwoordig anders. Het gebruik van kippengaas in plaats van een vogelnet is de oplossing. Dit kan op twee manieren. De eerste is door alleen een rand van 20 centimeter kippengaas te gebruiken en daarboven het net te spannen. De tweede is door een houten of metalen frame te maken dat over het aardbeinveldje past en dit helemaal met kippengaas te bespannen.

NIET TE MOEILIK

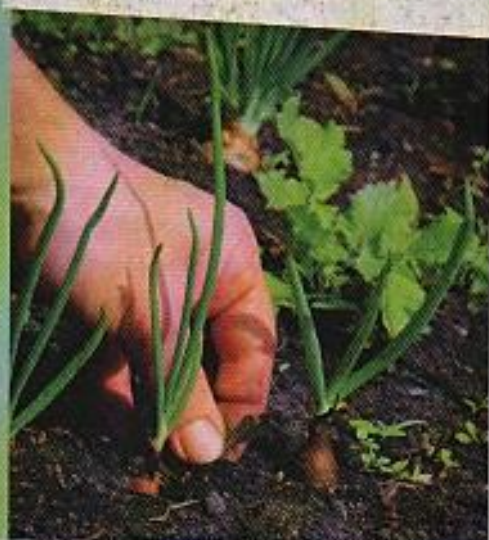
Veel beginnende moestuinders hebben moeite met de **teelt van groentes** die wat meer ervaring of aandacht vragen. Mijn advies is dan altijd om te starten met enkele makkelijke teelten, die eigenlijk niet kunnen mislukken. Enkele voorbeelden: **radijs (vroeg teelt), tuinbonen, sla, sperziebonen (lage stambonen), courgette, snijbiet, pastinaak, plantuien (niet gevoelig voor uienziekte) en aardappelen (neem een vroeg, resistent ras zoals Frieslander of Biogold).**

Wiedtips

In juni vindt er in de moestuin veel wiewerk plaats om onkruid weg te krijgen of planten op een rij uit te dunnen. Probeer eerst om enkele dagen voor het wieden al tussen de rijen te schoffelen. Dan hoeft u alleen nog op de rij zelf te wieden. Op de rij wieden of dunnen doet u bij voorkeur bij vochtig weer. Deels losgetrokken groentaplanten kunnen dan beter herstellen. Laat bij het dunnen de grootste/sterkste planten staan, ook al is de afstand dan misschien niet helemaal juist. En tot slot: soms zijn gewiede planten nog goed te eten, bijvoorbeeld bij rode biet of knolvenkel.

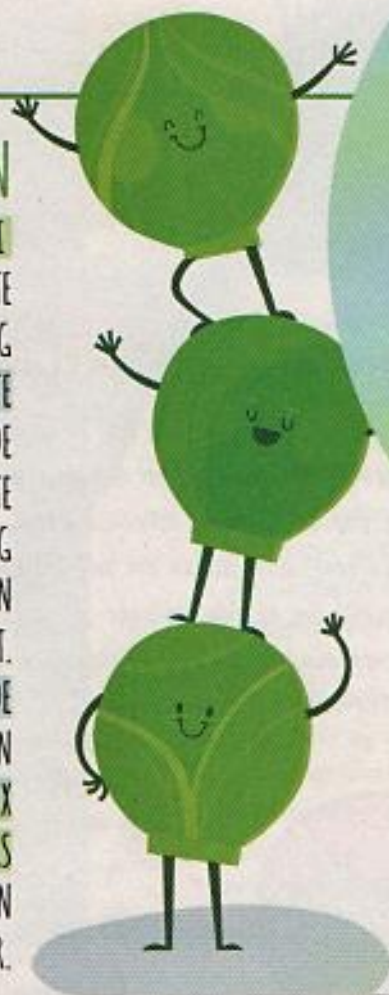
Vals of echt?

Meeldauw is een verzamelnaam voor schimmelziekten, die onderverdeeld kunnen worden in echte en valse meeldauw. Bij echte meeldauw gaat het om schimmels die op de bovenzijde van het blad groeien als een wit, meelachtig schimmelpuis. Deze schimmels tasten bijvoorbeeld komkommer, courgette, pompoen, aardbeien, erwten, schorsener en ook druiven aan. Valse meeldauw groeit vooral in het blad en is aan de bovenzijde zichtbaar aan de lichtere, hoekige vlekken tussen de nerven en aan de onderzijde aan de groen-zwarte vlekken. Deze schimmels tasten vooral sla, andijvie, spinazie (wolf), ui en kolen aan. Bestrijden kan bij echte meeldauw door met zwavel te spuiten. Om valse meeldauw te voorkomen kunt u het beste kiezen voor resistente rassen, bijvoorbeeld bij sla en spinazie.

SPRUITKOOL PLANTEN

DE MEESTE SPRUITKOOLPLANTEN GAAN IN JUNI DE GROND IN. BELANGRIJK IS OM DE PLANTEN TE CONTROLEREN OP EEN EVENTUELE AANTASTING DOOR DE KOOLVlieg. DIT IS TE ZIEN AAN WITTE MADEN DIE ZICH ONDER IN DE STENGEL OF IN DE WORTELS HEBBEN GEVRETEN. PLANT AANGETASTE PLANTEN NIET UIT EN MAAK OM EEN AANTASTING NA HET PLANTEN TE VOORKOMEN GEBRUIK VAN KOOLKRAGEN ROND DE STENGELS VAN DE PLANT. ZORG VÓÓR HET UITPLANTEN VOOR EEN GOEDE BEMESTING MET COMPOST OF RIJPE STALMEST EN POOT DE KOOLPLANTEN OP EEN AFSTAND VAN 60 X 60 CENTIMETER. PLANT ZE ENKELE CENTIMETERS DIEPER DAN ZE OP HET PLANTBED STONDEN, DAN STAAN ZE STEVIGER.

Oogst tuinbonen

Smaken verschillen, maar persoonlijk vind ik tuinbonen erg lekker en daarom is het altijd weer een heerlijk moment om in juni de eerste peulen te kunnen oogsten. Het juiste moment om te plukken is afhankelijk van wat u wenst: een hoge opbrengst of vroeg kunnen beginnen met de oogst. Zodra er bonen in de peulen gevormd zijn, kan er al geoogst worden. Die bonen zijn erg zacht van smaak, maar de opbrengst is niet zo hoog. Door de peulen wat langer te laten hangen, oogst u grotere bonen en is de opbrengst hoger. *Pluk de bonen in ieder geval voordat de peulen bruin worden en de bonen indrogen.*

Tuin spreuk

Tuinieren is een medicijn waarvoor geen recept nodig is dat geen limiet kent voor de dosering.

Andijvie opkweken

In juni en begin juli kan andijvie voor oogst in de herfst gezaaid worden. Deze andijvie kunt u in een kas voorzaaien op potten, maar het mag ook op een zaai-bed buiten. Want in tegenstelling tot de vroege teelten bestaat er nu geen gevaar meer voor vroegtijdig schieten als de planten te koud zijn opgekweekt. Probeer naast de gewone andijvie ook eens krulandijvie. De fijnbladige soorten noemt men ook wel frisoesla en die zijn behalve erg lekker ook nog eens een sieraad voor het oog.

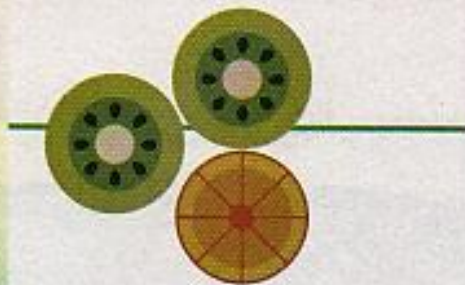
De hoogte in

Juni is een goede maand om bonen te zaaien. De bodem is mooi op temperatuur en het teeltseizoen is nog lang genoeg om tot een goede oogst te komen. Alle soorten bonen (prinsessenbonen, snijbonen, spekbonen, pronkbonen) zijn als stokboon te telen. Kies daarvoor een klimmend ras en laat de bonen langs stokken of ander steunmateriaal omhoog groeien. Het voordeel van stokbonen is dat de opbrengst per vierkante meter hoger is en de kwaliteit beter, bijvoorbeeld omdat de snijbonen mooi recht zijn en er geen aarde aan de peulen hangt bij de oogst. Stambonen, dus laag blijvende rassen, zijn eigenlijk alleen voor prinsessenbonen aan te raden.

Professionele informatie

Wilt u weten hoe de professional groente en fruit teelt? Of bent u op zoek naar de voedingswaarde, bewaartips of recepten van groente, fruit of paddenstoelen? Die informatie kunt u vinden op www.verseoogst.nl, een website van The Greenery. Dat is een coöperatieve afzetorganisatie van Nederlandse telers.

EET HET MET BLOEMEN

ALS BIESLOOK GAAT BLOEIEN, OOGST DAN OOK DE BLAUW-ROZE-VIOLETTE BLOEMEN. ZEKER IN EEN JONG STADIUM ZIJN DIE ERG LEKKER EN ZE FLEUREN EEN SALADE MOOI OP.

Fruitwater

Aardbei-basilicumfruitwater kunt u helemaal maken met producten uit eigen tuin. Met citroenen of limoenen zijn ook heerlijke combinaties te bedenken.

BEREIDING: doe 1 liter water in een kan en voeg om er fruitwater van te maken 5 aardbeien en 3 basilicumblaadjes toe. Laat dit een nacht in de koelkast staan om te koelen en om de smaak in het water te laten trekken.

BASILICUM

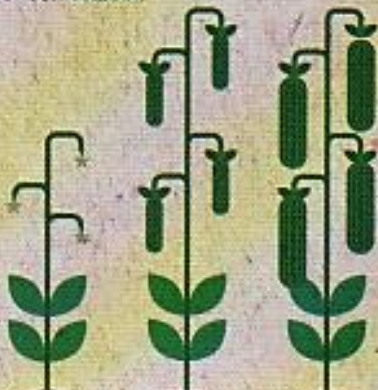
Basilicum is relatief gemakkelijk in de moestuin te telen of, als u wilt, in potten binnen. Buiten kunnen de planten vanaf half mei en in juni de grond in op een afstand van ongeveer 30 x 30 centimeter. Buiten zaaien vanaf begin mei kan ook, maar dan valt de oogst wat later. Van basilicum oogst u de grotere bladeren en eventueel ook de bloeiende toppen en op die manier kunt u tot in het najaar van dezelfde planten blijven plukken.

KOMKOMMERTIJD

- * Zorg voor voldoende **WAARTE** en **ZON**.
- * Geef veel **COMPOST** en **STALMEST** bij het planten en bemest ook tijdens de teelt.
- * De **ZUURGRAAD** (pH) dient tussen de 6 en 7 te zijn.
- * Plant bij voorkeur komkommers die gefint zijn op een **STERKE ONDERSTAM**.
- * Plant met een **TUSSENAFSTAND** van 1 meter (en 1,5 meter tussen de rijen).
- * Geef de planten **STEUN** met touwen of stokken zodat ze omhoog kunnen groeien.
- * Als er **GELE BLADEREN** verschijnen, check dan of er een aantasting van spint is; zo niet, geef dan extra stikstofbemesting.

- * Geef wekelijks 25 tot 50 millimeter **WATER** (25 tot 50 l/m²).
- * Hoe **VAKER** u oogst, hoe **MEER** komkommers er zullen groeien.
- * Oogst de komkommers met een **SCHERP MES** of een **SCHAAR**.

EINDE rabarberoogst

EIND JUNI is het goed om te stoppen met de oogst van de bladstelen van rabarber. Dit is vergelijkbaar met de **ASPERGEOOGST** die traditioneel op Sint Jan, 24 juni, stopt. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van de wortelstokken. Vanaf het begin van de zomer dienen er voldoende bladeren te blijven staan die zorgen voor de opbouw van reservevoedsel in de wortelstokken. Hiermee groeien de bladeren vroeg in het komende voorjaar weer uit en de stelen kunt u dan weer oogsten.